

Skrbimo za naše najmlajše!

Ena naših prvih skrbi naj bo skrb za naše najmlajše — pionirje. Oni so naraščaj, ki ga moramo vzgojiti v pravo slovensko mladino, ki se bo z ljubeznijo oklenila dela in borbe za svoj slovenski narod. Kakor nam tudi njim ni dana možnost, da bi obiskovali slovenske šole in se v šoli učili svoje materinščine. Kar je dvojezičnih šol, ki naj bi po trditvah avstrijskih oblasti odgovarjale potrebam koroških Slovencev, se zlorablja v pomembnevalne namene. Na njih poučujejo emigranti in vojni zločinci, ki so pobegnili pred pravično sodbo.

Naši otroci, pionirji in pionirke, so povezani v pionirski organizaciji in so del mladinske organizacije. Zaradi tega je naša dolžnost, da nudimo pionirski organizaciji vso pomoč. Posebno mladina je dolžna, da povsod in pri vsakem delu pomaga svojim mlajšim tovarišem.

Pionirji se učijo na svojih sestankih, ki jih v največ primerih sami vodijo. Tam čitajo mladinske knjige, »Cibana«, »Pionirja« in »Mlado Koroško«. Učijo se deklamacije in igre, prepevajo slovenske partizanske in narodne pesmi.

Mladina je po vseh krajih organizirala slovenske tečaje, ki jih pionirji in pionirke s posebnim veseljem obiskujejo. Učijo se razumevati lepoto slovenskega jezika in slovenske pesmi. Naši pionirji sodelujejo tudi na fizikturnih prireditvah. To so pokazali na pionirskem dnevu v Svečah in na fizikturnem mitingu v Mokrijah.

Skupina pionirjev in pionirk je šla na povabilo AFŽ Slovenije na enomesečni oddih v Slovenijo. Zdaj so se vrnili — zdravi in veseli, polni doživetij. Veliko so videli, kako gradijo in obnavljajo v svobodni domovini, v novi Jugoslaviji; videli so, kako tam živijo pionirji in kako dela mladina Slovenije. Polni novega duha so se vrnili domov in pripovedovali bodo, kaj so videli in česa so se naučili.

Tudi brigadirji koroške udarne brigade na mladinski progi so se takoj, ko so izvedeli za obisk koroških pionirjev v Sloveniji, zanimali za svoje mlajše tovariše in tovarišice. Poslali so jim pozdravno pismo, v katerem jim pripovedujejo o življenju na progi, o svojem delu, kulturnih prireditvah in o tem, kako se učijo. Med drugim pravijo:

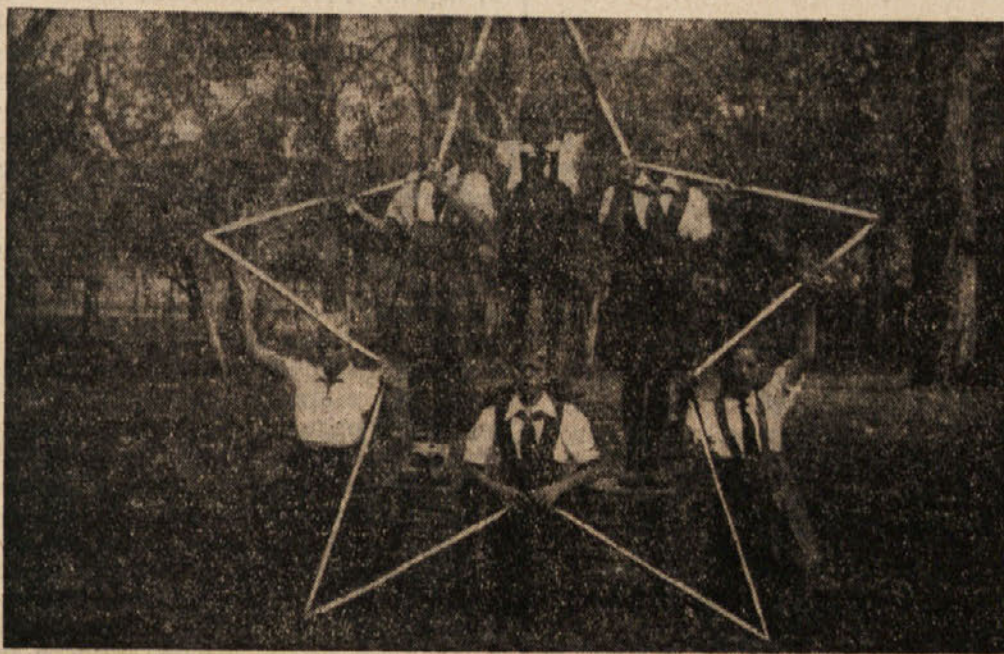
»Pri nas na progi, ki je za nas kovačnica in šola, je življenje zelo živahno. V dopoldanskih urah se učimo knjižne slovenščine ter imamo razna predavanja. To nas gradi v odločne borce, ki bomo po vrnitvi na Koroško z novim poletom nadaljevali borbo za priključitev k naši domovini, novi Jugoslaviji. V popoldanskih urah, in sicer šest ur na dan, pa delamo na progi. Tako gradimo v popoldanskih urah progo, v dopoldanskih urah pa gradi proga nas. Ob večerih imamo razne kulturne prireditve, taborne ognje, kino predstave in podobne druge stvari, pri katerih se lahko učimo. Predvsem veliko pridobivamo na znanju, kar nam bo v veliko pomoč v naši borbi, ker v znanju je moč. Z največjim zanimanjem poslušamo predavanja o slovenski književnosti in zgodovini, ker se zavedamo, da je predvsem za nas koroško mladino važno, da poznamo rast slovenskega naroda in izkoristimo čas bivanja na progi. Veliko pažnjo polagamo tudi na fizikulturo, ki je potrebna, da ostane telo zdravo in odporno za vsako delo. Pri delu bi nas morali videti. S kakšno hitrostjo se polnijo samokolnice, za nami pa raste nasip za progo. Veseli in s pesmijo se zvečer vračamo domov v taborišče. Kadar imamo taborne ognje, povabimo tudi druge brigade, prepevamo naše lepe koroške pesmi, ki so pri vseh brigadah priljubljene.«

Rožanski pionirski dan v Svečah

V okviru slovenskega prosv. društva »Kočna« v Svečah so priredili sveški pionirji, kakor so ga sami imenovali, »Rožanski pionirski dan«. Da bi olepšali svojo prireditev in ji dali za mlado in staro zadovoljivo širino, so povabili v Sveče še pionirje iz Kaple in Št. Janža

mo to, kar hočemo doseči, na kar imamo tudi pravico. Slovenski rod biva tod že stoletja in trpi. Naše delo in naša obveznost je, da bo ta rod srečen in svoboden.«

Nato so bili nastopi s petjem, deklamacijami in kratkimi prizori. Vsaka sku-

Pionirski dan v Svečah

ter samostojno organizirali srečolov in šaljiivo pošto.

Ob 3. uri popoldne so se zbrali pri Adamu v Svečah pionirji in pionirke iz Kaple, Št. Janža in Sveč, 120 po številu.

Kulturno prireditev v okviru pionirskega dne je otvoril pionir Leon iz Sveč, ki je posebno pozdravil tovarišice in tovariše iz Kaple in Št. Janža. Med drugim je dejal: »Naši nastopi ne bodo nič drugega kakor viden odmev naših občutkov in hrepenenja. Odkrili bomo pred vami našo skupno misel. Povedali bo-

pina si je prizadevala, da bi s čim bolj-šim uspehom izvedla svojo nalogo. Z glasnim odobravanjem in ploskanjem so ljudje spremljali posamezne nastope. Posebno navdušeni so bili gledalci, ko so se na odru prikazale pionirke iz Šent Janža v belo-modro-rdečih krojih. Odo-bravanje je doseglo višek, ko so pri fizikturnem nastopu pionirke prikazale živo piramido s peterokrako zvezdo in ko je najmlajša izmed njih recitirala: »Pridi zvezda, naša pridi...!« Na obra-zih vseh navzočih si lahko bral, kako si

Mladinski fizikturni miting v Mokrijah

Mladina okraja Velikovec je priredila na južnem bregu Drave dobro uspeli fizikturni miting. Uspeh športne prireditve ni razveselil samo naše mladine, ki je bila z vso dušo pri delu, temveč tudi domače prebivalstvo in sploh vse, ki so iz drugih vasi in občin prišli na ta miting.

Naša mladina je pokazala, da se zaveda pomena fizikulture kot oblikovalnega sredstva novega človeka. Geslo, ki je staro kot fizikultura sama in ki se glasi: »V zdravem telesu živi tudi zdrav duh«, je postalo vodilno geslo našega mladinskega fizikturnega dela.

V tem smislu je po kratki otvoritvi in pozdravu mladincev Smolnika Feliksa — Jurčka spregovoril naš sekretar Pokrajinskega odbora, tov. Prušnik — Gašper, ter nakazal perspektive in pomen fizikulture v narodno osvobodilni borbi.

Na športnem sporedu, pri katerem je sodelovalo večje število mladincev in mladink, je bil skok v višino, tek na 100 metrov, na 1000 metrov za mladince ter sorazmerna razdalja v teku tudi za mladinke in pionirje. Smisel tega sporeda je bilo tekmovanje med mladinci. Najboljši mladinci so dobili nagrade. V borbi z žogo »med dvema ognjema« so zmagali globaščanski igralci in so dobili lepo nagrado.

Te nagrade naj našim prvakom ne bodo samo v veselje, temveč tudi v ponos, ker so dosegli zmago. Naj jim bodo spodbuda za nadaljnje fizikulturno udejstvovanje.

Po fizikturnem sporedu je pokazala naša mladina, da ni pozabila na kulturni del programa. Narodno kolo s petjem, ki ga je spremljala harmonika, je zelo navdušilo vse navzoče. Globaščanski pionirji so nastopili s pionirsko igro »Kralj Matjaž in črni gavranci« in so nam

Pozdrav »Slov. vestniku« z mladinske proge

Mladinci in mladinke, ki so na mladinski progi Šamac—Sarajevo, pišejo »Slovenskemu vestniku«:

Dragi »Slovenski vestnik«!

Tudi tukaj na mladinski progi, pri katere izgradnji sodeluje napredna mladina vsega sveta, se te, dragi »Vestnik«, prav radi spominjamo. Spominjamo se te tako radi, ker si edini slovenski list na Koroškem, ki z vsemi silami podpira pravično borbo koroških Slovencev, ki se borijo za osvoboditev slovenskega naroda na Koroškem in za združitev z matično državo — novo Titovo Jugoslavijo.

Zavedamo se, da nam je edino po tebi dana možnost, pobiti lažnive klevete mednarodne reakcije o novi napredni državi Jugoslaviji. Samo po tebi lahko pokažemo vsem antifasistom pravo in resnično sliko o življenju v novi Jugoslaviji in o delu na mladinski progi.

Dobro nam je znano, zakaj so nam lansko leto preprečili odhod v Jugoslavijo. Bojijo se, da bi se lahko vsak posameznik prepričal o resničnem stanju v državi napredka in demokracije, o kateri

Brzjava

NAŠI DVAKRAT UDARNI BRIGADI

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško je poslal I. koroški brigadi na Mladinski progi o priliki drugokratne proglasitve za »udarno« naslednjo brzjavko:

Koroški udarni brigadi »Franca Tavčmana — Lenarta« na Mladinski progi Šamac—Sarajevo.

Z vami se veselimo doseženega uspeha. Nadaljujte tako naprej!

Pokrajinski odbor
Zveze mladine za Slov. Koroško

želijo svobode, za katero se borijo že leta, in srečnejše življenje v domovini. Nato so nastopili skupno in zapeli himno naše mladine »Na jurišč«. Celoten zbor je dirigiral pionirček iz Kaple. Prej je naglasil pionirček Franček, da ta pesem ni le njih pesem, temveč boj nas vseh.

Prireditve je zaključil pionir Leon s pionirskim pozdravom »Na jurišč, pionirji!« in se zahvalil vsem navzočim.

Njegov pozdrav s stisnjeno pestjo je povedal, da je tudi delo pionirjev — borba za lepšo prihodnost.

Pri srečolovu je marsikateri izmed pridnih pionirjev dobil lep dobiček, pa tudi starši niso odšli praznih rok. Vsem bo ostal ta skupni dan v Svečah še dolga leta v spominu.

Rožanski pionirski dan je bil manifestacija naših najmlajših. Vključeni so v skupno borbo in s tem prispevali svoj delež za združitev vseh Slovencev.

zapelili več lepih pesmi. Pevski zbor iz Št. Vida je prijetno izpolnil prireditev, ki je bila vsem, ki so se je udeležili, gotovo lep dogodek.

Zmagovalci na fizikturnem mitingu so tile:

tov. Dumpelnik Marko iz Štebna, tov. Tonček Šlapanec, tov. Anica Krajnerjeva in pionirček Kap Mihec iz Žamanja.

se v Avstriji govori samo to, kar so med ljudstvo raznesli razni zločinci, ki so se z bali sodbe ljudstva in so pribežali v Avstrijo, katera je postala že pravo »pribežališče grešnikov«.

Ko smo letos dobili dovoljenje za potovanje, smo odšli z velikim veseljem, da pomagamo graditi progo, ki ni samo proga jugoslovanske mladine, ampak tudi proga koroške mladine. Mi nismo šli samo zaradi tega, da bi doprinesli svoj delež k izgradnji proge, ampak tudi zato, da nas bo mladinska proga, ki je za vsakega kovačnica in šola, prekovala v neomahljive borce za pravice koroških Slovencev.

Pozdravljamo te, »Slovenski vestnik«, ki se edini boriš za naše pravice, za pravice koroških Slovencev. Obljubljamo ti, da bomo borbo nadaljevali in skupno s teboj delali za osvoboditev našega naroda in za združitev z našim matičnim narodom v svobodni domovini — FLR Jugoslaviji.

Smrt fašizmu — svobodo Koroški!

Brigadirji I. koroške udarne brigade
Franca Tavčmana — Lenarta.

NAŠI MLADINCI PIŠEJO S PROGE

Tako smo pričeli

Naše taborišče je kakih 10 km zunaj Zenice. Ko smo z vlakom prispeli tja, nas je tam že pričakovala 11. udarna ljubljanska brigada s člani glavnega in sekijskega štaba, ki so nas vsi navdušeno sprejeli. Kakšen je bil ta sprejem, ni mogoče opisati. Tako pozdravlja samo svobodni človek svojega brata, ki še vedno živi v suženjstvu in se mora boriti za svoje najosnovnejše pravice. Verjemite mi, kar čudno smo gledali, ko so nas objemali in pozdravljali.

Prve dni smo imeli v taborišču dosti dela; saj smo si morali svoje bivališče urediti. Čez nekaj dni pa smo že dobili od svoje deonice (tako se imenujejo odseki na progi) svoj prvi desetdnevni delovni plan, po katerem mora naša brigada izkopati in prevoziti v dolžini 280 do 350 metrov ter planirati 386 kubičnih metrov materiala v 10 dneh. Na mladinski brigadni konferenci pa so se naši brigadirji obvezali, da bomo naredili 400 kubičnih metrov. Ta naloga seveda ni bila posebno velika, ker še nismo poznali, kako velik delovni polet je v nas. Seveda smo si obljubili, da bo vsak napel vse svoje sile, da napravimo čim več. Dne 11. avgusta smo šli prvič na delo. Že ob četrtna pet jutraj smo korakali — prepevaje pesem o svobodi in pesem Šamac—Sarajevo. Pričelo se je delo. Tu se je spet videlo, kaj lahko stori človek, ki ga je utrdilo življenje v vsakdanji borbi za kruh. Večina od nas je proletarcev, kmetov ali delavcev, in tako je vsakdo že od doma vajen, da si svoj kruh prisluži s težkim delom. Prvi dan je naša brigada v treh urah napravila že 36 kubičnih metrov. Vsi smo se jezili, ker smo morali zaradi naliva delo pustiti. Obljubili smo pa, da ne bomo poznali pri svojem delu nikakih ovir, prav tako, kakor nas nič ne ovira, če nas zapirajo in obsojajo na naši koroški zemlji.

Drugi dan pa smo prekoračili normo za 24 odstotkov. Napravili smo 44 in pol kubičnega metra. Tako smo se učili delati in uspehi niso izostali. Dne 22. avgusta je bil naš najlepši dan. Normo smo prekoračili za celih 51 odstotkov.

Mislím, da iz teh števil sam dobro vidite, kako dela koroška brigada. Pri tem pa ne delamo samo na progi, temveč imamo tudi redne učne ure. Vsak dan se eno uro učimo slovenske slovnice. Veliko pažnjo polagamo na fizikalno vzgojo.

Seveda tudi kulture in prosvete ne moremo zanemariti. Doslej smo imeli eno kulturno prireditev, ki je prav lepo uspela. Tudi naši pevci in pevke so se zbrali in z vsakdanjo vajo so dosegli to-

liko, da imamo prvovrsten pevski zbor. Poleg tega imamo različna predavanja o vseh mogočih koristnih stvareh, na primer o higieni itd.

Mislím, da iz tega vidite, da v Jugoslavijo nismo prišli samo na počitnice, temveč zato, da bi se česa naučili in si izpopolnili svoje znanje. Naše geslo, dokler bomo na progi, je in bo: »Mladinska proga bo naša šola in kovačnica.« Te dni pričakujemo, da bomo proglašeni za udarno brigado. Na sekciji pravijo, da na tem sektorju še ni bilo brigade, ki bi bila tako dobra. Če nam bo uspelo, bomo lahko postali trikrat udarna brigada! To je tudi naš cilj, da pokažemo našim bratom, da je slovenski Korošec mož na svojem mestu, kamor ga postaviš.

Tevži

V Rožu zvoni

Bim-bam-bom, bom
tu je moj dom,
zibel očetova
v Rožu je tekla,
mamica moja
mi tukaj je rekla,
da moj slovenski dom
Rož je, bim-bom.

Bim-bam-bom, bim,
dokler živim,
sveta ostane mi
naša beseda,
sladko dišča
kot cvetka reseda,
zanjo rad vse trpim,
umrem in živim.

Bim-bam-bom, bom,
Rož je moj dom,
v zibel me mati je
tukaj devala,
ko bo smrt zadnja
mi postelj postlala,
zvon bo pel: »Bam-bim-bom,
Rož je moj dom.«

Proga, to je življenje, — to je mladost

V nedejo 24. avgusta se je I. koroška brigada Franca Tavčmana — Lenarta udeležila mednarodnega športnega dneva mladinskih delovnih brigad v Zenici. Tekmovanje je obsegalo lahko atletiko, razne igre z žogo, olimpijski tek na 1000 metrov, boks, rokoborbo itd.

Ob pol devetih jutraj je stala naša brigada v špalirju tik ob tribuni. Godba je zaigrala koračnico. Vse oči so nestropno pričakovale, kdaj se pojavijo prvi športniki. Najprej so se pokazali športni prapori raznih narodov. Gledal sem vanje, bili so podobni valujočemu morju, ki ga je nekdo prebarval s tisočimi rdečimi in drugimi barvami. Nosilci praporov so se v tem morju skoraj popolnoma izgubili. Videl sem le smelo in prožno stopajoče noge, ki so porjavile v teku poletnih mesecev pod bosanskim nebom.

Zdaj se je prikazala prva tekmovalna skupina. Pred njo je stopal z roko v pozdrav visok mlad fant. Češki študent, ki je stal vstrice mene, mi je pojasnil, da je to Kanadec, in za njim da so tekmovalci kanadske brigade. Kanadci so skoraj vsi visoke postave. Gledali so naravnost predse in z resnimi obrazy korakali mimo nas. Tako za njimi je korakala bolgarska skupina. Po zunanjo-

sti so zelo podobni Srbom, žilavi in lepe, zagorele polti. Tu so Angleži, visoki, z bledeimi obrazi, samozavestnega koraka. Dvajset korakov za njimi stopa vever in nasmejan vodja čeških tekmovalcev češke študentske brigade. Srednje velik je. Zdi se mi, da njegov korak narekuje takt godbi. Čehi ljubijo glasbo.

Kakor on, tako stopa veselo mimo tribune skupina za skupino. Tu prihajajo Italijani, Romuni, Tržačani itd. Za njimi stopajo tekmovalci internacionalne brigade — in čisto na kraju tekmovalci jugoslovanskih delovnih brigad — Makedonci, Bosanci, Zagrebčani, Ljubljanačani in ne vem, katere brigade še.

Godba, ki je brez odmora igrala, se je sedaj oddahnila. Igralci so zagoreli v obraz. Koroški brigadir Stanko vpraša skoraj užaljen:

»In mi? Ali ne bi med njimi korakala tudi koroška brigada?«

Seveda bi, če bi ne bili tako malo časa na progi. V teh 14 dneh, ko delamo na progi, nismo mogli pripraviti primernih telovadnih vaj, ki bi jih pokazali na zeniškem stadionu. A na prihodnji paradi gotovo ne bomo izostali.

Ob desetih je zaigrala godba na stadionu. Tisoč discipliniranih telovadcev se je enakomerno zganilo, mišice so se

sprostile. Zdelo se mi je, da zrem v valove morja. Godba je igrala lahke melodije.

Šel sem vzdolž bariere mimo posameznih skupin opazovalcev. Vsi so z veliko pozornostjo gledali izvajanja na stadionu. Tu sem slišal prešerno Francozino, ki je dajala svoje opazke o tem ali drugem telovadcu. Tam se je smejala drobna plavalica Čehinja. Menila se je z romunskim študentom. »Babilon,« sem se spomnil, vendar ne Babilon — če že

BORIMO SE ZA PREHODNO

Zadnje dni se je naša brigada še z večjim elanom in navdušenjem vrgla na delo pri izgradnji mladinske proge. Najlepši dokaz o naporu brigade dajejo naši uspehi. Prvi desetdnevni načrt smo prekoračili za 52 odstotkov. Naše delo in naši uspehi so se stopnjevali in se stopnjujejo iz dneva v dan. Drugi desetdnevni načrt smo prekoračili že za 137 odstotkov, kljub temu da smo zaradi slabega vremena in zaradi priprav za fizikalni festival v Zenici, na katerem smo tudi sodelovali, izgubili dva dni.

K tem velikim uspehom je predvsem pripomoglo tekmovalstvo med posamezniki četami, ki se borijo za prehodno zastavico, in borba med trojkami.

Zaradi fizičnih naporov in dobrega tovariškega zadržanja brigade v taboru smo dobili priznanje glavnega štaba mladinskih delovnih brigad na izgradnji proge Šamac—Sarajevo in bili odlikovani z diplomom »udarna brigada«. Ta diploma se dodeljuje samo najboljšim delovnim brigadam. Ob tej slavnosti so se v našem taboru zbrale štiri sosedne brigade — brigada slovenskih izseljencev iz Francije, internacionalna brigada in še dve drugi. Ko se je stemnilo, je vzplamtel taborni ogenj, ki je postal simbol bratstva in enotnosti demokratične mladine. Miting je otvoril naš komandant tov. Tevžej Krasnik, ki je med drugim poudaril, da bo I. koroška udarna brigada vložila vse sile za dograditev mladinske proge pred postavljenim rokom. Dejal je: Mi nismo prišli na progo samo zaradi dela samega, ampak tudi zato, da se spoznamo tudi z ostalo jugoslovansko mladino in mladino drugih demokratičnih držav. Oborožiti se hočemo z orožjem znanja, ki nas bo spremljalo v borbi na domačih tleh proti zatiranju in v borbi za osvoboditev našega naroda na Koroškem. Pobijali in razkrinkovali bomo lažnive trditve nazadnjaških sil in nedemokratičnih oblasti, ki poskušajo preslepiti svetovno javnost.

Nato je spregovoril član glavnega štaba mladinskih delovnih brigad. Med drugim je dejal: »Zelo sem vesel, da vam smem izročiti pozdrave glavnega štaba in vseh graditeljev mladinske proge, da vam iz srca lahko čestitam k vašemu velikemu uspehu ter proglašanju vaše brigade za udarno.«

Pri kulturnem delu slavnosti so nastopili naši brigadirji z raznimi recitacijami in petjem naših narodnih pesmi. Tudi internacionalna brigada je sodelovala z dvema točkama.

Taborni ogenj je pokazal, kakšna medsebojna povezanost vlada na progi in kako tesno sodeluje demokratična mladina vsega sveta. To je velik korak naprej k uresničenju trajnega miru na svetu.

Mi, koroška mladina, smo in bomo tudi v bodoče pokazali, da ne bomo klonili nikdar, gradili bomo neporušljivi most: Šamac—Sarajevo, Jugoslavija—Koroška!

Kako so prekoračili brigadirji normo za posameznike

V naši brigadi imamo dve četi, ki tekmujejo med seboj, v fizičnem kakor tudi pri ostalem delu. Borba za prehodno zastavico je zelo ostra, kajti vsaka četa gleda na to, da si jo pribori. Čete so zopet razdeljene na trojke, ki ravno tako kot čete tekmujejo med seboj.

Napravili smo poskus, koliko lahko poedinec zmore. Javili so se tovariši Je-

nekoliko zaradi jezika drži, to morda, nikakor pa ne v pogledu mišljenja. Kjer so med Čehinjo in Romunom zmanjkale besede, tam je spregovorilo oko in oba sta se razumela.

Na mladinski progi ni nesoglasij. Tu dela napredna mladina raznih narodnosti, raznih kultur, raznih civilizacij in najrazličnejših poklicev. V vseh pa živi isti duh, duh, ki preveva graditelje novega časa, novega življenja, duh novega človeka, ki nastaja.

Zemlja, samokolnice, lopate in krampi, bosansko sonce, telovadba, pesmi in logorski ognji, predavanja in spet samokolnice — to je kipeče življenje, to je z eno besedo mladinska proga Šamac—Sarajevo.

Janko

ger Herman, Zvitnik Francej in Smolnik Jakob in si napovedali medsebojno tekmovalstvo. Vsak je hotel biti prvi in razvil se je hud boj. Število samokolnic se je zmeraj bolj večalo in končni rezultat je pokazal, da je brigadir Herman Jeger izkopal, natovoril in prevozil na daljavo 180 m 5,70 kub. metra zemlje, brigadir Franc Zvitnik 5,20 kub. metra in brigadir Jakob Smolnik 4,38 kubičnega metra. Norma za posameznika je bila 0,8 kub. metra. Tako so normo prekoračili za 612, 550 in 437 odstotkov.

Veseli nas je, da so ravno v naši brigadi tovariši, ki so dosegli tako velike uspehe. Nadaljevali bomo z delom in učenjem, da bi čim več doprinesli k obnovi domovine.

Elica

K A J D E L A MLADINA V SLOVENIJI

Mladina Ljubljane bo pomagala pri preskrbi mesta s kurivom. Sedem udarnih delovnih brigad, ki so gradile Mladinsko progo in pohvaljene brigade iz akcij po Sloveniji so se vrnile v Ljubljano. Prav gotovo so uspešno opravile svoje obveznosti. Izkušnje prenašajo v nove dolžnosti. Čisto drugače gledajo na gospodarske naloge, ki so postale stvar vsakega brigadirja. Zavedajo se teh nalog, je sprejela mladina Ljubljane novo obveznost: poslala bo svojo 21. brigado na sečnjo drv, ki bodo potrebna za preskrbo mesta Ljubljane s kurivom. Brigada bo porazdeljena v skupine po krajih, kjer je gozd, določen za sečnjo. To akcijo bo mladina izvedla ob čim tesnejšem sodelovanju s sindikati in ostalimi množičnimi organizacijami, ki s prostovoljnim delom že pomagajo pri oskrbi svojega članstva in Ljubljane z drvmi. Preskrbljeno je za dobra prenočišča in hrano in brigadirji bodo posebej prešli še dvoje pokrival, da ne bodo trpeli mraza. Mesto Ljubljana bo vsakega posameznika, ki bo pomagal pri sečnji drv, posebej nagradilo z denarno nagrado. S tem seveda ni rečeno, da bo mladina poskrbela za drva samo zaradi denarnih nagrad. Tako kot so mladinci iz kmečkih aktivov in iz produkcije, kjer so jih nadomestili drugi z nadurnim delom, odhajali na gradnjo proge po zgledu Korčagina in mnogih drugih komso-molcev, o katerih govori Ostrovskega. »Kako se je kalilo jeklo«, bo odšla krepka mladina Ljubljane pod Snežnik, v gozdove pri Litiji in v Jelenov žleb, kjer so padali najboljši, da se z enome-sečnim delom pridruži sindikatom, ki vedo, da morajo lesni delavci v prvi vrsti izpolniti plan za dostavo lesa, ki je nujno potreben industriji in gradnjam.

Gozdno cesto v Razpotju—Travnik pri Prevaljah na Koroškem gradi mladinska delovna brigada, ki šteje 221 brigadirjev.

Pri gradnji gozdne ceste na Pohorju od Podvelka do Rdečega brega dela brigada »Matije Gubca«, ki šteje 85 brigadirjev.

Pri gradnji gozdne ceste Podpreska—Draga dela mladinska delovna brigada »Čapajeva«.

Vzemi dopust in pojdi na Mladinsko progo

V Manchestru je nedavno predaval o svojih vtisih z mladinske proge znani angleški publicist E. V. Tempest, ki je dejal med drugim:

Kaj nam vzbuja v današnji Evropi največje upanje? Na to vprašanje odgovorjam: 60.000 mladincev in mladink, ki zdaj prostovoljno delajo na 287 km železniške proge od Šamca do Sarajeva v Jugoslaviji.

Moj svet ciniku in pesimistu se glasi: Vzemi dopust! Kreni iz Sarajeva z jee-pom, še rajši pa peš (če imaš čas za to) in poglej vse ob progi. Če si mlad, se boš pridružil delavcem, če si star ali mlad, pa boš ozdravljen svojega pesimizma.

Mladinska proga postaja simbol vsega tistega, kar lahko stvorijo navdušeni mladinci. Zgraditev proge bo prispevala k razvoju osrednje Bosne in bo pomagala dovažati rudna bogastva iz oddaljenih bosanskih dolin do proge Zagreb-Beograd. V dolinah, po katerih teče proga, je dovolj premoga za oskrbo vse države. Toda razen ceste tretje vrste je vzdrževala tod promet samo ozkotirna železnica. Zgraditev proge normalne širine je bila neobhodno potrebna. Mladinske organizacije so se prostovoljno javile za to delo. To je bila pogumna gesta, čeprav so mnogi strokovnjaki menili, da je nepremišljena.

Priznavam, tudi sam sem prišel v Jugoslavijo dokaj skeptičen. Vrednost prostovoljnega dela takšnega obsega se mi je zdela dvomljiva. Potoval sem vzdolž velikega dela proge ter se prosto razgovarjal ne le s prostovoljnimi delavci, ampak tudi s strokovnjaki. Zdaj vem, da bo proga zgrajena in da bo imela velik pomen za Jugoslavijo.

Delo se je začelo letos v aprilu in bo moralo biti dovršeno do 9. novembra, a mnogo znamenj kaže, da bo končano še prej. Ko sem bil na progi, je delalo tam 60.000 delavcev, med njimi dva tisoč prostovoljcev iz Avstralije, Albanije, Grške, Bolgarije, Madžarske, Italije, Palestine in Švedske. Do dovršitve del se bo izmenjalo na progi 200.000 prostovoljcev, ki bodo delali po dva meseca. Delavci stanujejo v šotorih, nosijo delovno obleko, so dobro hranjeni, ne prejemajo pa nobenega plačila. Delo je težko, vročina velika. Podnebje pa je zdravo, kraji so krasni, organizacija dobra. Med mladinci, ki kažejo mnogo zdravega smisla, vlada tovariško vzdušje.

Dekleta so zaposlena večinoma tam, kjer je delo manj komplicirano. Delajo

tudi v kantinah in na vrtovih, kjer goje povrtnino. V glavnem je število mladink enako številu mladincev. Vprašal sem skupino deklet pri precej težkem delu, kako ga zmagujejo. Ko so jim prevedli moje vprašanje, so se smejale. Ozrl sem se po njihovih mišičastih rokah in nogah, po njihovih od sonca ožganih vitkih telesih, in bilo mi je jasno, da moje vprašanje ne potrebuje odgovora.

Kakšna tretjina prebivalcev Bosne je muslimanske vere. Na tisoče muslimanskih deklet dela na progi. To je samo ob sebi največja revolucija. Povsod odlagajo pajčolane, ki jim pravijo »šeredžec«. Geslo na mladinski progi je: »Gradimo progo in sebe«. To se nanaša posebno na muslimanke. Z ženo sva prenočevala v Zenici, kjer nam je gospodinja rekla: »Prestara sem za delo na progi, zato sem dala na razpolago za vas to sobo.« In res, soba je bila krasna, zelo čista, z množino orientalskih preprog.

Jugoslovanski prostovoljni delavci po-

svečajo eno uro dnevnega časa prosvetnemu delu. Povsod je videti skupine moških in žensk, ki se uče čitati in pisati. Tako se bo blizu 20.000 nepismenih med delom naučilo čitati in pisati. Profesorji vseh jugoslovanskih univerz predavajo na progi svoje predmete. Vsa gledališča in vsi orkestri imajo tu nastope in koncerte, tako da je proga pravcata šola napredne vzgoje.

Delo na progi je razdeljeno na enajst sektorjev s posebnim strokovnim osebjem. Poleg tega obstoji za vsak sektor nadzorni odbor mladine, ki odgovarja za prehrano, nastanitev in za kulturno-prosvetno delo. Dva meseca sta običajna doba, za prostovoljno delo in približno polovica delavcev se izmenja vsak mesec, polovica jih ostane, da dajejo novodošlim napotke za delo. V juliju in avgustu zamenjujejo dijaki kmete, ki morajo biti ob tem času doma zaradi žetve. V mestih se javlja za delo več prostovoljcev, kakor jih je mogoče zaposliti. Proga ima tudi svojo pesem z ritmom dela: Titova mladina se bori proti lenobi!

Ajdi

V starih časih so živeli velikani Ajdi. Imeli so človeško podobo, bili so pa strašno veliki. Prvi rod velikanov je živel na Stekleni gori, od koder so se pa iz neznanega vzroka preselili na naše najvišje gore in planine. Naselili so se posamezno in nikdar več družin na eno goro. Če so se hoteli med seboj pogovoriti, niso hodili tako kakor mi drug k drugemu v vas, temveč so se pomenili od gore do gore. Če si je kateri moral od drugega kaj izposoditi, je samo zaklical, pa mu je sosed vrgel zaželeno reč z druge gore. Tudi po vodo niso hodili kakor mi — s posodami, nagnili so se samo z gore in zajeli s periščem iz reke. Velikani so bili sicer zelo, zelo močni, a pametni niso bili, niti orodja si niso znali narediti. Drevje so ruvali kar s koreninami vred iz zemlje. Šele poznejši rod si je napravil lesene sekire. Ta rod je bil tudi že toliko pameten, da si je znal napraviti divji ogenj: drgnili so namreč drevo ob drevo tako dolgo, da se je les vnel. Ker so zelo dolgo živeli,

se je zgodilo, da je pestoval ded otroke vnukov. Stari rod Ajdov je bil zelo žalosten, ko je videl, da mlajši rodovi niso več tako velike rasti kakor oni. Končno se je rodil najmanjši rod — to smo mi ljudje.

Ko so živeli tudi že ljudje, je Ajd nekoč poklical človeka in mu napovedal vojno. Predlagal je človeku, da napravi najprej majhno preizkušnjo. Ajd je vzel v roko velik kamen in ga stisnil v roki v prah. Človek pa je vzel hleb sira in ga stisnil, da je pritekla iz roke voda. Ajd se je ustrašil in rekel: »Manjši si, a močnejši od mene. Ne bova se vojskovala.«

Hči nekega Ajda se je rada sprehajala. Dvakrat je šla tudi skozi Leše. V dolini si je nabrala vsakokrat drobnega kamenja v predpasnik, da bi se doma z njim igrala. A ko je dospela na Leše, jo je vselej poklical oče, pa je spustila iz predpasnika kamenje in hitela k očetu. Iz kamenja, ki ga je izsula Ajdova hči dvakrat iz predpasnika, so pozneje sezidali cerkev na Lešah.

Nekoč je Ajdinja zagledala na polju orače. Pobralla je v predpasnik orače, plug, brano in vole in jih odnesla očetu, da ji pove, kakšni črvički so to, ki razirajo zemljo. Oče jo je poučil »To so ljudje, zarod, ki bo ostal, mi bomo pa vsi pomrli. Ne smemo jim storiti kaj zalega, nazaj jih nesil.« Pogovor je slišal tudi ded in poklical vnukinjo. Ded zaradi starosti ni videl več tako dobro, da bi mogel razločiti velikost ljudi. Zato jih je samo rahlo potipal, a pri tem zlomil hlapcu roko. Rekel je, naj vtakne eden izmed oračev svoj prst med njegove tri prste, da bi spoznal, kako krepki so ljudje. Gospodar je hitro izdrl branšek iz brane in ga vtaknil med tri Ajdove prste, ki jih je ta stisnil in prelomil branšek na dva dela. Nato je pohvalil gospodarja: »Majhen si že, majhen, toda čvrst si pa kljub temu!« Ajdinja je nesla orače nazaj na njivo in jih po naročilu rahlo položila na zemljo, kljub temu pa so si volji zaradi padca iz višine polomili noge.

Ajdovska babica je pravila otrokom: »Nekoč bodo Ajdi postali tako majhni, kakor so naši palci; če bo dobro, jih ne bo, če pa bodo, bodo zelo pametni, njih telo bo majhno, um pa velik.«

Mlada Ajdinja je videla mlatiče na skednju in pobrala skedenj, hišo in mlatiče v predpasnik, nesla vse skupaj k babici in vprašala: »Našla sem pod piskrčkom te majhne spake, ki so se treskale s travo po glavi. So to morda tisti pametni palčkasti Ajdi, ki pridejo za nami?« Starka ni takoj odgovorila, temveč je rekla prestrašenim ljudem, naj poizkusijo preobrniti hleb kruha. Hleb je bil velik za sedem mlinskih kamnov in mlatiči mu niso bili kos. Morali so vzeti lesene droge in jih podtakniti pod

hleb, tik hleba so podvalili polena pod droge in pritiskali z vso silo na konce drogov in tako so nazadnje preobrnil hleb. Starka je ukazala mladi Ajdinji, naj nese piskrček s skednjem in mlatiči zopet nazaj, rekoč: »To je že zarod palčkov, moči sicer nimajo, a toliko več pameti!«

(Dalje)

Evgen F.:

**Pomen
podeželskih
ljudskih odrov**

II.

Obljubili smo si, mladi kulturniki, da bomo pod gornjim naslovom še naprej kramljali.

Čeprav se zavedamo, da je pred nami ogromna in ne lahka naloga — se je ne bomo ustrašili — temveč jo bomo skušali razčleniti s preprostimi besedami in z največjo pazljivostjo na kratko odmerjenem prostoru.

Predvsem se moramo zavedati, da odrsko igranje ni delo posameznika, ampak je to kolektivno, to se pravi skupinsko delo. Uspeh izvedene predstave ne zavisi od posameznega igralca, temveč od celotne igralske skupine. Zato mora ta sestavljati kolektivno celoto.

Osvojimo si načelo: »Majhnih vlog ni, so samo majhni igralci.« Če se bomo držali tega načela, bomo kmalu uvideli, da je uspeh celotne igre odvisen tudi od najmanjše podane vloge.

Pri gledališki družini mora vladati brezpogojna disciplina, poslušnost, redno posejanje vaj ter pridno učenje vlog. Otrestiti se moramo vsake nadutosti in škodoželjnosti; predvsem pa zatrimo staro, puhlo domišljavost, ki je pri podeželskih diletantih (nepoklicni igralci, ki se poleg svojega rednega dela iz ljubezni ukvarjajo z gledališkim igranjem) precej v navadi.

Igralska družina naj bo skupina nemajhno predanih ljudi, z ljubeznijo do svojega dela na odru in s strogostjo nasproti sebi in drugim. Vsak še tako »majhen« igralec, naj se zaveda svoje odgovornosti do poverjene mu vloge.

To naj bi bili osnovni pogoji vsakega načrtnega odrskega dela.

Kako naštudiramo neko delo?

Ko se je vodstvo igralske družine po vsestranskem razmišljanju odločilo za uprizoritev nekega dela, se morajo sodelujoči igralci najprej seznaniti z njegovo vsebino.

Prvo čitanje dramskega dela za mizo imenujemo »bralno vajo«. Teh bralnih vaj je lahko več, dokler igre popolnoma ne razumemo, dokler do potankosti ne razčlenimo njene notranje vsebine, nje smisel. Poiskati moramo glavne misli, ideje in vodilni motiv (snov) drame. S tem proučujemo celotno pisateljevo delo. Nikakor se ne smemo oddaljiti od njegove glavne ideje in misli, ki jo je obeležil v svojem delu, če hočemo, da ne bomo dela spačili. Dobro je tudi, da se nekoliko seznanimo s pisateljevim življenjepisom. Nujno pa je, da ugotovimo, v kateri dobi se igra dogaja, da pozneje tej primerno vskladimo sceno in garderobo (nošo) nastopajočih oseb.

Če nam na deželi primanjkuje ljudi, ki bi vse to znali svetovati, moramo pač sami pobrskati po raznih pisanih virih. Seveda nam to iskanje vzame precej časa. Zato ne izbirajmo pretežkih del, katerim ne bi bili kos in ki bi presežala naše razmere in našo zmogljivost.

Boljše je, da postavimo na oder skromnejša dela — lažje izvedljiva — pa tista pravilno in lepo pripravljena.

Pri bralnih vajah skušamo ugotoviti tudi karakter (značaj) posameznih likov v igri. Zato moramo vloge pravilno razdeliti. Pri tem pazimo na barvo glasu, lepo in pravilno izgovorjavo ter na pojavno človeka. Ni važno, kdo se zna bolje pretvarjati in posnemati, ampak kdo zna boljše doživljati svojo vlogo. V tem je tista tajna vsakega odrskega uspeha.

(Dalje)

Kdaj je nastalo življenje na zemlji?

Oglejte si v jasni noči nebo. Kako je vse posejano z zvezdami! Zvezde so pa ogromni svetovi. Mi jih vidimo le tako majhne, ker so tako zelo daleč od nas. Saj pride svetloba od najbližje zvezde šele čez štiri in trideset let do nas, in svetloba bolj oddaljenih zvezd doseže našo zemljo šele čez sto, tisoč in celo milijon let. Pri tem pa moramo vedeti, da preleti svetloba v eni sekundi tri sto tisoč kilometrov. Tri sto tisoč kilometrov v eni sekundi! Oddaljenost zvezd od zemlje je tako velika, da jo merijo s svetlobnimi leti, to je s številom let, ki ga rabi svetloba te ali one zvezde, da doseže zemljo.

Tudi sonce je zvezda. Ker pa nam je neprimerno bliže od ostalih zvezd, je videti prav zato veliko večje od njih.

Ali so na soncu živa bitja — rastline, živali, morda celo ljudje? V sonce ne moremo gledati naravnost, tako slepljiva je namreč njegova svetloba. To pa zato, ker je sonce tako razbeljeno. Učenjaki so izračunali, da znaša temperatura na površini sonca — šest tisoč stopinj toplote. Iz tega jasno sledi, da na soncu ne more biti živih bitij.

Sonce je milijon tri sto tisočkrat večje od zemlje. V daljni preteklosti se je nekoč zemlja oddelila od sonca, postala povsem samostojno, posebno telo, ki ga je tedaj predstavljala masa žarečih plinov. Takrat je bila torej zemlja silno razžarjena in je svetila z lastno svetlobo. Kako pa vemo, da je bila zemlja tako razbeljena?

Zemlja se je tedaj ohlajevala le na

svoji površini. Mar še niste slišali o ogenj bruhajočih gorah ali vulkanih?

Ti vulkani bruhajo od časa do časa vročo paro, različne pline ter redko maso raztopljenih kamenin — lavo. Ponoči se vidi, kakor da bi stal nad vulkanom ognjen stolp. Nizdol po vulkanu pa tečejo ognjene reke. To so potoki lave, ki sežgo na svoji poti vse — gozdove, vrtove, polja, vasi, sploh vse, kar je živega.

Lava je razžarjena tudi do dva tisoč stopinj in pri tem niti ne priteka iz najglobljih zemeljskih slojev. V ostalem je znanost ugotovila še druge vzroke, ki povzročajo notranje razgrevanje zemlje.

Bil pa je čas, ko je bila razbeljena ne le notranost zemlje, ampak tudi njena površina in ko še ni bilo življenja na njej. Postopoma se je površina zemlje ohlajala. Prenehala je svetiti z lastno svetlobo, spremenila se je v planet. Milijarde let je že od tega. Tedaj so se pričela porajati prva, kar najbolj preprosta živa bitja na zemlji. Kako pa moremo videti v tako davno preteklost našega planeta? Mar je možno vedeti, kaj je bilo na zemlji pred milijardami let?

Znanost pozna razne metode, s katerimi razkriva najbolj oddaljeno preteklost, še celo čas nastanka zemlje same.

Zato napravimo skupno z znanostjo izlet v pradednino, da v duhu poletimo v čase, ko se je zarodilo življenje na zemlji in da izvemo, kako se je to zgodilo. Tako potovanje nam okrepi zaupanje v moč znanosti, v moč človeškega razuma, v našo lastno moč.

PREMOG

Vsi poznamo premog. A tega morda le ne vemo, da je premog najkoristnejša ruda. Od premoga ima človek neizmerne koristi. Zaradi tega imenujemo premog tudi črno zlato.

Premog leži v debelih plasteh globoko pod zemljo. Kakor krt si je človek izkopal rove zelo globoko pod zemljo,

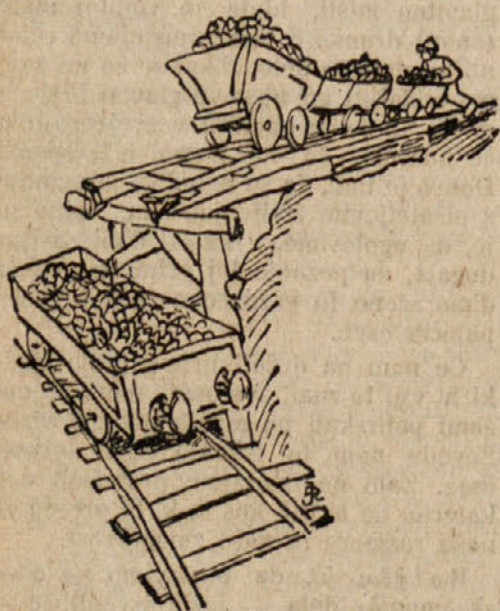

da pride do njega. Ljudje, ki delajo to težko delo, so rudarji. Rudniku, kjer kopljejo rudarji premog, pravimo premogovnik. To je veliko industrijsko podjetje s stavbami, električno centralo, železnico in vagončki, dvigali in rovi. Ves okraj okoli premogovnika je črn. Še ceste in drevesa se zdijo posuta s črnim premogovim prahom.

Obisk v premogovniku je za tistega, ki ni vajen bivati pod zemljo, kaj neprijetna zadeva. V notranjost peljejo

dvigala. To so velikim zabojem podobne naprave. Dvigalo visi na debeli železni vrvi in na znamenje se spušča z rudarji globoko v notranjost zemlje. Kadar se dvigalo ustavi in stopimo iz njega, se odpre pred nami pogled na dolge, črne hodnike, ki so le slabo razsvetljeni. To so rovi. Rovi so podprti s tramiči in deskami, da se zemlja ne zruši na rudarje. V rovih vlada tišina. Le tu pa tam srečamo rudarja ali morda konja, ki vleče vagončke s premogom. Iz daljave sliši-

mo ropot krampov. To so rudarji, ki kopljejo premog. Tesno nam je pri srcu, ko nadaljujemo pot do konca rova. Temo nam razsvetljuje svetilka, ki je vsa obdana s tanko kovinasto mrežo. Na koncu rova zagledamo ljudi. To so rudarji. Stojte, leže in čepe kopljejo črno skalo. Pri tem delu vzdržijo ure in ure. Črni prah, nezdrav zrak in mnoge druge nevarnosti in nevarnosti otežkočajo njih delo. Največji sovražnik rudarja pa je plin, ki ga včasih izloča zemlja v premo-

gokopu. Po piskanju, ki ga povzroča uhajanje plina, spoznajo rudarji nevarnost. Če pride v dotiko z vžgalico ali nezavarovano svetilko, se plin vname. Modrikasti plamen se bliskovito širi po rovih in če pride v dotiko z zrakom, povzroči strašen pok. Ruši tramove in rove. Pri taki nesreči lahko umre na stotine rudarjev v premogokopu.

Čeprav je pridobivanje premoga težavno, vendar ga človek pridno jemlje iz zemlje, kajti brez premoga bi bilo vse naše življenje zelo težko. Premog žene vlake na železnici in parnike na morjih. Brez premoga bi ne mogli pridobivati železa in jekla, delo v tovarnah in delavnicah bi obstalo, ne bi imeli plina in ne bi mogli dovolj greti naših domov.

Premog je les, ki je ležal v zemlji tisočletja in tisočletja ter postal kamen. Pomislite na dobo, ko človeka še ni bilo na zemlji. Drevesa, ki so tedaj rasla na zemlji, so bile orjaške praproti, visoke kakor hrasti. Rasle so sredi močvirja, v katerih je bila voda topla do 60 stopinj. Sredi teh močvirij so praproti rasle in propadale. Njih debela in veje so ležale v debelih plasteh, ki jih je zemlja zaradi potresa pokopala pod seboj. Ta les leži zakopan v zemlji mnogo tisočletij. Počasi se je spremenil v premog.

Tako daje danes mati zemlja človeku to, kar je pred mnogimi tisoč leti shranila v svoje neizčrpne zakladnice. Pridne roke jemljejo to bogastvo in z njim pravilno ravnaajo.

2 MORDA VAS BO

ZANIMALO

Neki učenjak je izumil izvrsten aparat, ki je z njim mogoče določiti, če človek govori resnico ali laže. Priprava se da zaslišancu v zapestje tako, da more meriti utrip glavnih žil na rokah. Moč udarcev žile se prenaša po posebnih vzvodih na iglo, ki delovanje žile zaznamuje na papirju. Črte, ki jih igla opiše, so nekak posnetek utripanja žile. Ta posnetek jasno priča, če je zaslišanec govoril resnico ali ne. Ako je krivec trdil neresnico, je vznemirjen, zato je utripanje močnejše in igla zaznamuje močnejše in daljše črte. Kdor pa je pri zaslišanju nedolžen, ima mirno kri, torej miren utrip, in igla more zaznamovati le popolnoma enake in tanke črte. S tem strojem so sodišča dobila že mnogo lažnivcev, ki so jih sodniki pošteno obsodili. Moje mnenje pa je, da je taka priprava primerna tudi za šole, kajti sem-kaj hodi mnogo učencev, ki se kaj dobro razumejo s tetko, ki ima kratke noge.

Za dolga valja

Učitelj zna bolje

Učenček (novinec, ki se mu pri pisanju črke »k« ne posreči, učitelju, ki pride v njegovo bližino): »Ti mi napiši, ti znaš bolje kot jaz!«

Mestna deklica

Mala Elza je bila z materjo prvič v kravjem hlevu: »Kaj neda, mama, bela krava daje mleko — in potemtakem daje črna kavo in tista rjava čokolado.«

Nepridiprav

Profesor je imel doma velik globus. Nekega dne vidi, da na globusu sedi njegov nadebudni sinček. Ves razjarjen se zadere nad sinčkom: »Kaj pa delaš na globusu?«

Sinček: »Oh, ljubi očka, nikar ne bodite hud! Danes je tako strašna vročina pa sem se vsedel v Severno ledeno morje, da se vsaj malo ohladim.«

Pešpolk — bratranec

Mali Vinko je večkrat opazil, da njihova kuharica govori s kakim vojakom. In kadar koli jo je vprašal, kdo je bil tisti vojak s katerim je govorila, mu je vsakokrat rekla: »Moj bratranec!«

Ko je nekoč korakal ves pešpolk mimo njihovega stanovanja, vzklikne mali Vinko: »Mama, poglej! Bratranec naš Nežke gredo!«

Ni bil v zadregi

Oče: »Pa si bil po šoli zaprt, Tinče?«
Tinče: »O ne — imeli smo nadure!«

Tam iz daljave,
izza gora,
vigred cvetoča
k nam se pelja.

Sončni prameni
voz ji krasi,
v zarji ognjeni
koplje lase.

VSTAJENJE

Cvetje razgrinja
tam in pa tod,
v vrt izpreminja
sleherni kot.

V novo življenje
zbuja se plan,
To je Vstajenje,
deca — tvoj dan!

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Dragi moji prijatelj!

Vrnil sem se z lepimi počitnic, ki sem jih preživel med vami. Že zadnjič sem pisal, kako sem vas srečaval, kako ste prepevali slovenske partizanske pesmi in nastopali na prireditvah. Posebno sem bil vesel, ko sem smel gledati prireditve »rožanskega pionirskega dneva« v Svečah. Tam sem videl, kako dobro znate peti in igrati. Kar ponosen sem na

vas, pionirji in pionirke. Kako moško si se postavil, moj prijatelj Leon, ko si govoril na prireditvi. Tudi pri fizikurnem nastopu ste pokazali, kaj znate, čeprav ste še tako mladi. Res pravi telovadci. Če boste tako nadaljevali, bodo imeli starši veliko veselje z vami.

Kmalu se bo pričela spet šola. Pridno jo boste obiskovali in se učili za življenje. Predvsem pa se učite lepega slovenskega jezika, pridno čitajte tudi med šolskim letom »Mlado Koroško«, »Cicibana« in druge slovenske knjige.

Pa na vašega strica ne pozabite, čeprav boste imeli precej učenja za šolo. Vesel bo vsakega dopisa in se bo z vami prav po domače pogovarjal.

Zdaj pa hočem odgovoriti še na pisma, ki sem jih prejel od vas, moji prijatelji in prijateljice.

Pionirjem iz Sveč. Zahvaljujem se za pozdrave, ki ste mi jih poslali. Želim, da bi vas mogel večkrat obiskati in gledati vaše igre ter poslušati vaše pesmi. Vesel sem in ponosen na vas. Pričakujem, da mi kmalu spet pišete s kake pionirske prireditve.

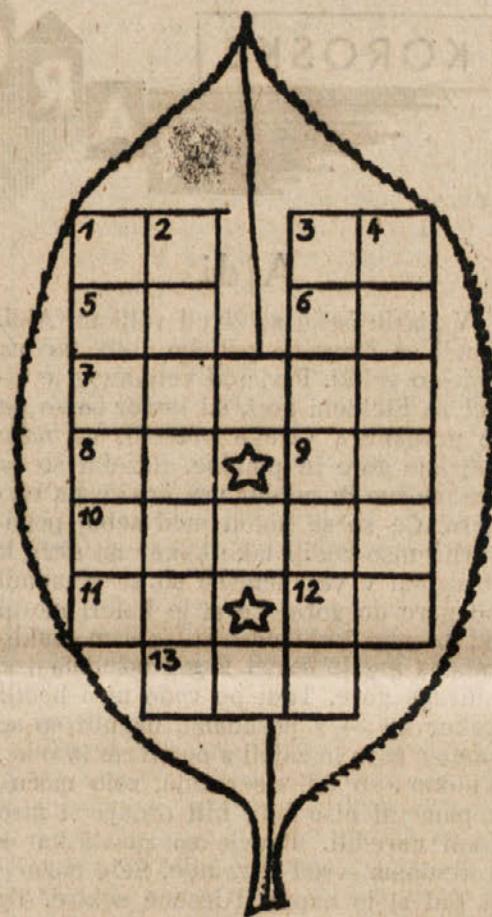
Jerica Pipa iz Kaple. Pišeš, da si že večkrat rešila uganke in jih nisi več mogla poslati. Kar pošlji, čeprav je že malo pozno. Vsake pravilne rešitve se stric zelo razveseli, ker vidi, kako njegovi prijatelji pridno sodelujejo. Tudi topot se je razveselil tvoje rešitve. S kakšno težavo je pregledoval veliki kup rešitev, da je našel najboljšo, tvojo. Čestitam ti, kar tako nadaljuj. Draga Jerica, vesel sem te, ko pridno sodeluješ pri kulturnem delu. Kar pri tamburaškem zboru si zraven. Le tako nadaljuj in stric bo ponosen na tebe, mlada prijateljica. Za danes te prav srčno pozdravlja in piši kmalu spet kaj!

Pionirka Urška iz Kaple. Tvojega dopisa pa sem prav posebno vesel. Nemka si rojena, pa znaš že tako lepo slovensko pisati in govoriti. Večkrat kaj piši stricu. On bo zelo vesel in ti se boš pri tem učila slovenskega jezika. Pozdravlja te stric Joža.

REŠITEV UGANKE

Palica, celica, malica, Jelica, culica, orlica, telica, vilica, iglica

KRIŽANKA

Vodoravno: 1 okrajšava za »šent«; 3. izraz začudenja; 5. ploskovna mera; 6. narobe od 5; 7. človek, ki riše; 8. vas pod Krimom, kjer bivajo Izanci; 9. okrajšava za »starejši«; 10. slabo goreti; 11. oslovski glas; 12. veznik; 13. predmestje Ljubljane.

Navpično: 1. brskati; 2. najvišja gora Slovenije; 3. majhen hrast; 4. moško ime.

SLIKA BREZ BESED

